LOTAZILLA
6
Igandea
Bilbao, 1936

Euzkadi

ARPIDE-SANEURIJA

Bilbao'kua	9,00	iľko.	iru ileꝛ
Bilbao'atazkua ...	11,25	"	"
Idazki-itunmena ...	62,00	"	urtez
Atzeŕijetakuak ...	112,50	"	"

Beldaven itunduba

XXIV ta || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1. || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.471 zenbaki

Gayak

¿ABEŔI-AUSLIAK GARALA?

Matxinada au bide dala euren abeŕija zatitu ta atzeŕitaŕai zatika saltzen dabiltzan gudalburu asaldarijak eta oŕein lagunak, guri benetako euzko-abeŕtzalioi, abeŕi-ausliak garala esan oi-dauskube.

Eta abeŕi-ausliak garala-ta, al ixan daben gustijan, zigoŕak - zigoŕ ezaŕi ixan dauskubez.

Eta orain, asmo deungez ekaŕi ixan daben matxinada au bide dala erakutsi ixan dauskubezan egiñeneten, abeŕi-ausliak eta saltzaliak be, eurak dirala ikusi ixan da.

¿Zelan ixan leteken? Ara. Atzeŕiko izpaŕingi bat irakuŕi dogu. Eta irakuŕi ixan dogun izpaŕingi oŕek, auxe diñosku:

"Hitler'ek, España'ko asaldarijei, guda-izkilu ta guda-egazkiñetan eta abaŕ, España'rik erdija erosteko beste txindi eralgi ixan dabela.

Eta españaŕ gudalburu asaldarijen aŕtian eralgi ixan daben txindi ori atzera beraganduko ba-dau, Hitler'en menpekuak España'ratu egingo litzakez, eta irabazpiderik aundijeneko miatz eta enparauko ogasun bide gustijakaz jabetu.

Doistaren gintzea españaŕenaren ganetik jaŕiko litzake, ta España apuŕtuba baŕiragiteko lanetan eta be, doistaŕ-etxe iragitzaliak artezkari ixango litzakez.

Doisteŕijan lanik barik aurkitzen diran langiliak España'ratuko litzakez. Eta beŕiragitze-lanak amaitzen dabezenian, doistaŕ oŕeik, España'ko maizteŕ egingo litzakez, España doistaŕtuban jan eta doistaŕ-eran bixiteko.

España'ren artezkarija, Hitler ixango litzake. Eta guda-izkilu ta guda-egazkin eta abaŕ be, Doisteŕijak ekaŕiko leuskijoz, Ludendorf'ek iragaŕitako gudari erantzuteko.

Doisteŕijak edo Alemania'k iragiko leukez España'ko gudaletxiak eta gudaroztiak biaŕ dabezan bixileku gustijak be, bata areyuen oldaŕtzea iges-igiteko iges-lekubak iragi be.

Batez-be, baña, Bidaso - mugaetan iragiko leukezan igeslekubak, senduenen aŕtian senduenetarikuak ixango litzakez."

卐 卐 卐

Oŕa, oŕ, irakurle, atzeŕiko izpaŕingi baten irakuŕten diran izpaŕak.

Eta Hitler eta enparauko paxizten asmo deunge oŕeik agirijan dabiltzala be, España zatitu ta atzeŕitaŕai zatika saltzen dabiltzan gudalburu asaldri oŕeikatik, españaŕ abeŕtzaliak dirala esango dabe.

Eta gu gatik, ostera, atzeŕitaŕak zatitu euskuben Euzkadi'ren osotasunaren biila gabiltzanokatik, abeŕi-ausliak garala. Edo, eurak esan oi-daben lez, "separatistas" garala.

Gu ezkara, baŕiz, abeŕi-ausliak. Ezkara, ta ixan be, iñoz ezkara ixan. Eurak bai, ostera. Bidaso'z emendikuak eta andikuak zatituta imiñi gendubezanian, abeŕi-ausle lez ageŕtu ixan ziran. Eta orain be, matxinada onetan gurendari urtetako doistaŕakandik eta beste batzukandik aŕtu ixan dabezan laguntzeak ordainduteko España zatituta zatika saltzeko daben asmo deunge ori agirijan jartzian, abeŕi-ausliak dirala argi ta garbi agertu dabe.

¿Eta ondiño be, abeŕi-ausliak gu garala?

IBON.

Erritik aldenduta

Il da Gotzon, gure abeŕkide maite ta adizkide ona zan, Altuna'taŕ Jokin ogeta iru urteko mutil gastia. Mutil gaste au, Basurtu'ko gexotegian astaŕte aŕatsaldeko bostetan il zan. Ikurton Deunak aŕtuki, kistaŕ zintzo ta aberkide leyala bezela il ere.

Gixajoa, bere guraso ta senide batzukandik uŕuti, il da, berak lengo baten esaten ziran bezela. Il egin biaŕ, ta guraso maiteak, ezin ikusi.

Gotzon, guda madarikatu onek ekaŕiazo ziñuzun Bilbao onetara, ta berton eriotzak, jo zaitu. Zure gogoa, donokian bedi, ta otoitz egin zuk ainbeste maite izan zendun abeŕiagaitik. Gero arte.

ZIRI IDAZLIARI.—Irakuŕi det atzo zuk Aŕate'taŕ Bitoren'i opaldua ta bere elburua "Euzkera maite dezagun", Zornotza'tik.

Ederki baño egokiago dago zure idazkia.

Aŕazoi aundia dezu esatian gogoz asten diranak euzkera ta beste izkuntzak ikasten dituala. Lotsagaŕia da Bilbao onetan gertatzen dana gure izkuntza txukun eta maite onekin. Abeŕtzaliak diran edo "Kantalapiedrakoak" diran etzaye askori antz ematen. Saloki-etxe geyenetan euzkeraz eskatuta ez dute ulertzen, eta abeŕtzaliak dirala esango dute, gero; txaiderik-txaide nola gizonezko ala andrezko, erderea paŕa-paŕa ezpanetatik bera jausten yakela ikusten dira. Eta apaizak ere, euren eleizetan, berdin egiten dute. Eta beste oŕen beste jazoten da, euzko-etxietan ere.

Lengo egun batean ala esan zidan nere eŕiko abeŕtzale batek: "Euzkerazko idazkirik ez det nik irakuŕten". Frantzun nion: "Lotsarik ez aldek, naiz ezpa-dek edo ezin badek diokan bezela, ixilik bada ere ez egoteko?".

"Ziri", etzaituk dakidala ezagutzen. Baña zorionak ematen dizkitzut zure idazki egoki ta garaiko oŕegatik, ta jaŕai auŕera, abeŕia ta euzkerearen alde ekiteko zu lako askoren biaŕ gera-ta.

TXALINTXO.

Agur ezkon berriak

Ortze ilunaz mendiak laño
Euri naratza
Ajola gutxi gazte sasoyan
Naiz ta aldatza
Arin zankoak igotzenditu
Beti gorantza

Egazkiñak lez eguarekin
Arki gaztea
Ospiñan ordez irudi bizitz
Oso estia
Guda bildurge oŕela artzen
Du emastia.

Asko gelditzen dira mutilzar
Beldurarekin
Onelakorik ez da gertatzen
Murua'rekin
Oso pozikan eskondu zaigu
Aŕieta'kin.

Emaste maite kutuna utzirik
Juanaiz gudara
Euzkadi'rentzat ekaŕi nayan
Beŕiz udara
Garaitz ondoren etoŕai arin
Bere ondora.

Aŕieta ta Murua gazte
Ezkonduak gauŕ
Zorion eztai egunak izan
Badituk labur
Azkar biltzera opa dizuet
Biori "aguŕ".

LITARGI.

Bermeo'ko gudal-etxe'tik.

Amaren zoritxaŕak zuzpertuten eztauan semia, ezta seme ona.

Zer egiten dozu, euzkotaŕ gazte oŕek, Abeŕijari zeure laguntasuna eskeñi barik?

4'GARRENA

¿Lotuba ala azkatuba?

Egija ba'litz be fascio-ikastija berau aldeztuteko paxistaŕok darabilen bidia deungia da, ta onik onena egiteko be ez da iñoz be bide deungerik aŕtu-biaŕ, eta zilegi be ez da.

Ikastijau Paul Deunak, obeto, Paul Deunaren agoz goteunak "gerora ona ixan dadin gaiztakirik ez dala egin-biaŕ". Idazti Deunian agiri-agiri diño.

Eta onan agiri esango ezpa-leuskigu be, senak gaiztakerija beti gaiztakerija dala, eta berau jaukiten dauana edonoz be eŕudun dala, eta elburubak edozein bide ez dauala zuzen etsiten gustijoi dirausku.

¿Eta zein bide ete-da "fascio"-ikastijak bere asmua auŕera aterateko autetsiten dauana? Dakusgunez eta "fascio" zaliak dirauskubenez, gogoŕkeri-bidia da eurok autetsi ta zuzenetsiten dabena.

Gudea nekez-nekezen baten baño era bili biaŕ ez dan gogoŕkerija baño ez da, eta "fascio" zaliak orain be euren ikastija edatu ta bestien burubetara saŕtzeko gudea darabile, eta Itali ta Doixeŕi'n Euzkadi'n lako izkilu gudea erabili ezpa-dabe be, eŕijak izkilu-erantzunik egin ezin ixan daualako baño ez da ixan - baña Eŕi areitan be "fascio" zabaltzeko gogoŕkerija baño beste biderik ez dabe erabili, eta gauŕ be eurena euntsiteko gogoŕkerija baño ez darabile.

Euren iñarkun deungia, dauan deungekerija edeŕtuta agertzeko España'n eta Euzkadi'n gudaketea darabilen "fascio"-zaliak Uzkuŕtz-aldez jagi diralako apukua agotan aŕtzen dabe, eta lotsa gitxigaz, darabilen guda au guda deuna" ereisten dabe.

Eta lotsabakua ixan be ixan-biaŕ da, ainbat eta ainbat jaupari, bata baño bestia obak, jaupari zintzuak eta beste barik eran (il); beste ainbat Burgos aldera ta aŕoztu, eta gosez il dadixan euki ta gero, Uzkuŕtz-aldez jagi dirala esan, eta darabilen gudea guda deuna eretxiteko.

¿Zelako Uzkuŕtza bururatu gura ete-dauskube? Jaupari bakua, edo geyen-be gotzañak-barik eurok jauparitutako jaupariz edatu ta euntsiña. Doipurubaren irakatsijak geyago aŧatuten ba'ebezan, bere buruba Doibatz-ausle egingo ebala Madrid'eko Lagi-Etxian agiri-agiri esan ebana buruzagitzat dabenak besterik egin be ezin dagikie.

¿Baña Uzkuŕtz-guda utzik iñoz ludijon ixan ete-da? Beintzat Uzkuŕtza edatu ta zabaldu biaŕ dauala-ta, Doibatzak iñoz gudarik ez dau egin, eta egingo bez. Uzkuŕtza zabaltzeko, ixan-be, gudea baño bide okeŕekuagorik ez.

Ziñismena norbaragantzekotan, goi-eskaŕa biaŕez biaŕ dauan goi-onoimen jaungotija da, baña dauanari onurakoŕ ta irabazkoŕ ixango ba'yako, dauan aukeramenez zuzenetsita aŕtua be bai. Bestelan ezetarako ez dan eta aldi baten, gogoŕkeriz aŕtuta Ugutzaten ebezan Judaŕak egiten ebena eŕaz-eŕaz egingo dau. Lenengo auŕkezten yakon eratijan bertan-bera zapuztu, eta bitaŕtian be, egiz iñardu barik azaluzkerija erabili. Doibatzak baña ez dauz zintzuak baño onetsiten; azaluzkeridunik ez dau gura, eta biaŕ be ez dau. Eurok baño kalte kaltetsubagorik ez dautso iñok egiten, eta itzik gogoŕenak Josu-Kisto'k azaluzkeridunentzat ixan euzan.

OKEŔTZALE.

(Uŕenguan geyago.)

Euzkadi'ko guda - otsak

Jakin begije

Gastiak euŕez yatorkuz gure gudaletxetara euren soin eta indaŕak abeŕijaren aldez eskintzen. Baña oindiño geyago biaŕ dira. Oraindik gaste asko dagoz euren etxietan gudarostetara etoŕi barik. Oraindik abeŕtzale ugari dira bilduŕez kikilduta euren buruak eskutauta daukezanak. Olakorik ezin jasan edo sufridu geinke. Iñoren odolaz irabazitako azkatasuna bixiteko ur tietan dagozanak okeŕ dagoz.

Azkatasuna nai dabenak azkatasunaren aldez jokatu biaŕko dabe; bakea nai dabenak bakiaren alde; zorijona nai dabenak zorijon ori irabazi biarko dabe. Baña urkoak irabazitako azkatasun, bake eta zorijonagaz ezta iñor uztiatuko.

Jakin begije koldaŕak, jakin nagijak, jakin alde bijetara jokatu nai daben abeŕtzale etoyak.

Egi biríbillak

Euzkadi'gaz eztagona bere aurka dago. Abeŕijaren gexo eta zoritxaŕ aldijan abeŕi ori osatu eta zorijonduten alegintzen eztana ezta abeŕtzalia.

Asko dira azkatasuna nai dabenak; banakak maiŧe dabenak. Azkatasunik eztabe maiŧe esku-utsi dagozanak; azkatasuna maiŧatuteko bere aldez jokatu biaŕ da.

Alpeŕik orañaŕte zintzo jokatuko ziñan. Eriotza edo bixitza une onetan zeure indaŕik abeŕijari eskiñi ezpa'dautsozu dana galdu dozu.

Euzkotaŕ askok euren anayen odoletan eskuak garbituten dabez. Parkaziñorik ezta egongo eurentzat.

Izparrak

DIRU GITXI

Londres'tik emondako izpaŕ batek diñoskunez, Franco faxizten gudalburu ankeŕa txarto dabil, bereziki diru kontuan. Eguneko egun miloe laurleko inguru biaŕ ei dauz gudea auŕera eruateko.

Izpaŕ oŕek diñoanez guda onek eztau luze iraungo, diru kontu ori gitxi-dala eŕiaren gudarosteak keya ataraten asi yakozalako.

FRANCE'KO IZPARAK

France'ko izpaŕingi gustiak atal luzeak damotsez gure gudeari. Euzkadi'ko auŕerakuntzeak argi-argi azalduaz. Izpaŕingi gustiak galdutzakotzat etsiten dabe Franco buruzagi edo kenerelaren gudarostia. Bakaŕ-bakaŕik "Eskualduna" euzkerazko asteroko paxizteak daŕaiki gure auŕerakadea ikusi eziñez.

BILDUŔA

Zeñen edo zeren bilduŕ ete dira paxistak? Euren aŕtian bixi diran yentiak asaŕe agertuten yakoez eta unerik labuŕena bilatzen dabe erbestera Iges-egiŧko. Origaitik Gipuzkoa'n eta Nabaŕa'n mugetako atiak zaŕatu egin dabez.

AUŔERA

Gure gudarjak eztagoz lo egiteko. Auŕerantz asi ziranetik eztira oraindik gelditu. Etxaguen, Nafaŕate, Zestaŕe, Elosu, Uŕunaga, Murua eta Akosta gure menpe jausi dira aste onetan. Eta eŕiok laster geituko dira. Villarreal'ek eztau asko iraungo euren mende. Egunero ainbat izkilu atrapetan yakoz arerioari eta indaŕez euren artian gudatuten ibili diran gudari asko guregana igaroten dira pozez ganezka. Atso gure artileriak egazkiñak lagunduta zoli eta zuzen ekin eban eta eguerdirako amairu gudari arerio gure eskuetan egozan.

Irrintzi zolia

Udako egun gozoetan giñala, bake edeŕaren aurka jagi ziran gizonak. Gure mendietan gentza zoragaŕia zan nagusi eta pagadipean artalde zuria zetzan. Garagaŕilko egun gomutagaŕia!

Ikara bizi bat baŕeiatu zan Abeŕi-zear. Azkatasuna kendu euskuenak, gure bizitzaren eske etozan. Eta mendi eta eŕi, ibaŕ eta aran, aŕotzaren menpe jausten asi ziran bigaŕenez. Aŕotzaren agindupean egoana, iltzalien menpean jausi zan. Boŕeruak auŕera eta auŕera egien eta Nabaŕa'ko luŕetan ondamendia izan zan.

Zuzentasuna oinperatuta eta gorotoaren goŕotoz itsututa, bidebagekeriz lotu eben Abeŕiaren erki zabalena. Euzko-abendearen seme galduabe, beti lez, euren Ama il nairik asi ziran.

Araba gaxoaz be, goizetik gabera jaubetu ziran, eta Gipuzkoa ta Bizkayaz be bardin gura eben egin. Baña abertzaletasunaren alatza! Sabin andiaren azia erne eta sendo sustartuta zanez, esi gogoŕa idoro eben auŕez-auŕe. Ezeuken auŕera egiterik.

Eta orduan entzun zan alderik-alde Euzkadi osoan iŕintzi zolia. Gudara-dei egien turutak baŕiren baŕi asi ziran ots-egiten.

Joputasuna eta kateak austen eklan abenda zaŕa zutik jaŕi zan. Eta guda-santzuak zantzo jaurtirik, mendira igon eben abeŕiaren seme jatoŕak. Milaka urtetan bere jaube ta nausi izaniko eŕia, il-gai ezin izan iñondik iñora.

卐 卐 卐

Aitonen esanak egiak izan dira, eta gaurkoak ezin genikezan aztu. Belaunik-belaun edestu euskuezanak, geurez ikusi eta egin doguz. Abendearen odola bizirik da eta geuk daruagu zanetan eurak baizen goŕi, eurak baizen sendo.

Azkatasuna ames dogun gazteok zutik jaŕi gara. Otsein izatea baŕegi da guretzat. Guraso zaŕak azke bizi ziran, bustaŕirik ez eben. Eta guk bustaŕia maitetuko ete genduan?

Iŕintzi zolia bazteŕik baster doia, eta Euzko-Gudaroztea sortu da. Nun dira euzko-gudariak? Ara or, mendian, arerioaren auŕez-auŕe, eriotzearen bilduŕ bage, Abeŕia zaintzen.

Eta garaitzaren oyartzunak eŕiko semeakana eldu, eta zalantza ta bildura euzkoen biotzetatik zearo aldendu daitezan, kementsu eta abeslari goiaz guda-oñetara...

"Euzko-gudariak gara
Abeŕia azkatzeko,
gerturik daukagu odola
bere alde emoteko.
Iŕintzi bat entzun da
mendi tontoŕian,
guazen gudari danok
ikuŕiñen atzian..."

AMEZUA'TAŔ M.

¡Zutik, gudari!

Abeŕiaren gudari eŕime ori! zeure gogo ta asmoak zeuz-zeun gurari ta itzak dira gauŕ Abeŕiarenak.

Euzkadi'ren azkatasun-alde aintxiña asi genduan lanari gagokioz orain bere; baña arerioaren guganako goŕotoak soŕtu dauan guda au dala-ta, gure arbasoen antzera, izkiluz josita diardugu gure Eŕiaren alde.

Guda-otsak dira Euzkadi osoan. Eztogu guk gudarik asi; eztogu guk geŕarik nai. Arerioak asitakoa, baña, geuk amaitu bear dogu. Alegin guztiak oŕetarakoxe beitez. Izkiluz, itzez, idatziez, lan egiñaz edozein arlotan.

Ona emen ba, zure izpaŕingia, euzko-gudari ori. Gogai bikañak bultzatuta, adorez ta bulartsu jagi zara geure Ama gaxuaren alde.

Zure iŕintzia, baña, ezta oraindiño bazter guztietara eldu. Zeure itzak dira gaur entzungaŕienak, eta zinduenak be bai. Zeure idazlanak izango dira atal onetakoak.

Bialdu egiguzuz noizik bein zeure idazkoak, Abeŕi-zear zure gudako iŕintzi baketsuak entzun-azo daiguzan eta euzkotaŕ gaste gustiak zeure antzera gudari zintzo izan daitezan.

Aguŕ, euzko-gudari ori!

Matxinada-izparrak-eta

Paxiztak etoikeri-bidez Irun aŕtu ebenian, Gipuzkoa salduta lez geratu zan.

Eta gipuzkoaŕak, paxizten otsein ez geratutiaŕen, Bizkai'rantz igitu ziran, eta Bizkai'ra etoŕi.

Beraz paxiztak, Irun aŕtu ondoren, ezetariko eragozpen barik Gipuzkoa gustijan sakabanatu ziran.

✤ ✤ ✤

Gipuzkoa gustija euren aldezkua zala zinistuta bixi ixan ziran nabaŕataŕ eŕeketiak eta enparauko palankisteak be, Donostia ta garatiko uri ta basurijak biztanle barik edo biztanlerik geyenak iges-eginda kabi utsaren antzian idoro ebezenian, ituna ren itunaz luŕ jota geratu ziran. Eurakin ezeguazanaren ezaungaŕirik ezaungaŕijena, axe ixan zan, ba: eurai itxaron barik iges-egitia.

✤ ✤ ✤

Atzoko "Euzko-Langile" asteroko izpaŕkarijak diñuenaz, Beasain eta beste Gipuzkoa'ko uri asko ta askotan, olaetako lanak egiteko-ta be langile barik geratu ziran.

Eta paxistak, Gipuzkoa'k egin ixan eutsien ezespena bide zala-edo, an geratu ixan ziran abeŕtzale banakaen auŕka jagi ziran. Eta arei, jazaŕpenik jazaŕpenenakaz jazaŕtu ixan eutsien.

✤ ✤ ✤

"Euzko-Langile" izpaŕ batzaliak diñuanez, paxizten igesi geyen utsitu zan urija, Andoain ixan zan. Eta paxiztak geyen jazaŕtu ixan eutsoen eurija be, Andoain, ixan zan.

Amasaspi emakumeri, bixaŕ-labañiaz ebagitia lez, euren adats edeŕak ebagi ei-eutsiezan, eta burumotzik baztaŕen iŕigaŕi txaiderik-txaide erabili.

✤ ✤ ✤

Eloŕio'ko guda-oñian, eŕi-aldezliak lo egozalakuan-edo, paxiztak euren sator-zuluetatik urten eta Euzkadi-aldezliei oldaŕtuten asi ixan dira.

Asi, bai, baña asija bai arin damutu be. Euzkadi-aldezliak erantzun ixan dautsienian, erantzun, gogoŕtxu erantzun be-ta, atzera lengo satoŕ-zuluebaruntz egin al ixan diranak, lengo zuluetan ostendu ixan dira. Eta iges-egiteko erdi motel ibili ixan diranak, ostera, lugin zintzuaren atxuŕpian satoŕa jausi oi-dan lez jausi ziran, eta geyago bururik jasoteko gauza etzirala betiko luŕperatuta geratu.

✤ ✤ ✤

Paxizten izpaŕingijak guzuŕak-guzuŕ edatuten dabezela jakiteko, Sevilla'ko "A. B. C." izpaŕingijak argitaltzen daben argazkija aŧatutia lakorik eztago. Paxizten izpaŕingi arek, ba, paxizt ta eŕi-aldezlien egazkiñak ixan eben gudaketa baten argazkija argitaltzen dau. Eta bertan agertuten dau gudaketa a bide zala suba ta gaŕa erijozala Gazteiz'en jausi ixan zan egazkiña be.

Suba erijola jausi ixan zan egazkiña, paxizten egazkiña ixan zan Sevilla'ko "A. B. C." paxizten izpaŕingijak, baña, bestera esaten dau: eŕi-aldezlien egazkiña ixan zala. Eta euren burubak atzipetuteko baño eztan guzuŕ biribil ori euren menpekuei sakatubaz, nasai be nasai geratuko ziran.

Suba ta gaŕa erijozala jausi ixan yaken egazkiña, baña, argazki ta argazki-azpiko guzuŕezko leŕuakin be, eztabe osotuko, ezta egaiz egiteko eran imiñi be.

Guzuŕa ta abaŕa baño besterik eztarabilena, uŕian geratuko da. ¡Bai orixe!

Errijetatik

YUŔE

Datoŕen astelenean, lotazila-7'gaŕenean goizeko 9 ta erdijetan izango dira, Soloeta ta Zubero'taŕ Gorgori gudari sutzu baxen kistaŕ zintzoa zanaren gogo aldezko il-txadonkizunak.

Uri-Buru-Batzaŕ, Batzoki ta Emakume-Abeŕtzale - Batza'ko bazkide ta beste abeŕtzale ta kistaŕ gustiai eleizkizun onetara eldu daitezala dei egiten jake. (G. B.).

MAÑARI

BEDERATZIUŔENA. — Sukunde Garbi-garbija'ren bederatziuŕena, igande aŕatsaldian asita iluntzijetan egiten da; ta iñozkorik ondoen egin be. Egun gustijetan Miren-alaba gastetxuak, Dolara'taŕ Elene anderañuak txauneskiñuagaz lagunduta, geure Ama kutunari abesti edeŕik asko abestuten dautsoez. Gure neskatuak, gauŕ bat eta bijaŕ beste bat, Miren-abestijok aukeran darabilez. ¡Edeŕto!

Elizkixun oŕetara, lagun askotxo eltzen da.

JUAN-ETOŔIJAK. — Iturbe'taŕ Ixidor txaunburu jauna, bere ixekoaren erijotza zala-ta, barikuan Begoña'ra juan zan.

—Galdakano'tik etoŕi zan Ozerin'daŕ Eusebe andera.

—Laŕabetzu'ra juan zan, bere anaya bat ikeŕtuten, Baŕenetxea'taŕ Polentzi abade jauna.

—Egunokaz emen aurkitzen da Ezkolaza'taŕ Josu mutil jasekua.

Azkatasuna nai dozula diñozu, baña begira zagoz nasai bestiak zer egiten daben.

Abeŕijaren zorijona anayen odolaz loŕtutia gura dozu, gero zeu ondo ixateko?

GUDARIJAK.—Egunokaz Otxandijo aldera ixugaŕizko gudari-piluak igaroten dira. Ori dala-ta, eŕi-ontan ba-da atzera-auŕeria ugeri... Gudarijok, bebil andijetan igaroten dira; ta danak alairo igaro be; gure gudari adoretsuak batez be... Oneik, abesti - abeŕkoyak abestuten dabez; ta euren abesti-deŕari emen edeŕto erantzuten yakie...

Gure gudari bulartsuok Euzkadi azkatuko ete dauskube ba...? Bayetz uste... Orduan... "Aintza Jauna'ri, geure abeŕija askatu da...—esango dogu...

BEZERU ZINTZUAK...—Ortuostetaŕ Justa guda-oñian dan aŕtian, bere bixertegija. igandietan Belakortu'taŕ Juli aberkidiak darabil; eta entzun dogunez, edeŕto erabili be... Beintzat Juli azkaŕak, bixertegi ori dala-ta, irebazte ontxuak ei daukoz...

Lengo igandian be, eskupeko "desentdakaz" ta abaŕ, ogerlekuak-ogerlekuak-ogerleko atara ei-ebazan eta... Bai-ba, Justo'ren bezeruak, bezeru pijuak ixan be ta. Borondate onekuak...

BERTZUAK EGITEN.—Pirmin asmatzaliak, guda-onetzaz bere eretxija agertzeko, bertzuak-bertzo egiten diñardu. Oŕetan ¡a yabik mutila! Ori dala-ta, gure Pirmin, berba egiteko be asti barik dabil... "Versos bélicos" edo olako gauzen batzuk egiten dabilela edo... (Ixena jakitia be...).

Bertzuok ondo urtetan ba-dautzoe urten, "Euzkel-Atala" onetara bialduko ete dauzanekua be, entzun bat egin dogu; bertan argitaltzia ondo ixango litzakela ta...

Oŕaitik, "Ibon", olakorik bada, bertzuok, zeure arduraрeko Atalijan agertu orduko, kana zietzen bategaz goŧik-bera ondo neurtu biaŕko dozuz.

MAÑARIKO.

Euzkadi'ren azkatasun-aldez diardue guda ta guda, ainbat gaztek.

Etxian zetan zagoz, zu, oraindiño, Euzko-Gudaroztian artzeko ixan barik?

OTXANDIANO

Geuk be bai doguz gudarijak eta ez edozelakuak: lerdenak, bikañak, galantak.., onenetatik onenak. Gaurko gu da zantar onek guda-oñetara eruan dauz, baña oŕaxe be, juan biaŕa dalako, eŕitik adoretsu urten dabe. Lekeitio'n dira.

✤ ✤ ✤

Apaiz bat be bai dogu eŕian. Lora bat arantza aŕtian dirudi, bera. Alpeŕik saŕitan txamaŕa soñekutzat erabili, antzak aldian daruaz. Soñekuz ez, egitez agertzen dau bere apaiz ixatija. Arzuaga'taŕ Perdiñanda bere ixena da. "D. Pernando" deitzen dotzagu guk.

Ezta ondiño munduan ezer sortu, gixon au bere egin-biaŕetik ataratzeko altasunik dabenik. Beti zur, beti gertu berari yagokan lekuan. Betoz izkilu zoŕotzok betoz egazkin erailkoŕok, nun dan sauria edo eriotzia an da "D. Pernando" aizkenengo uzkurtz laguntasuna saurituari emateko gertu. Bilduŕ barik, naiz ta "metralla" aŕtian ixan.

Dan-danak, naiz goŕiak, naiz zuriak itzal onez artzen dabe bera. Saŕitan gudari aŕtian ikusten dogu, bai izketaldian bai beste edozein zereg[...]. Beti agertzen dau, apalik ba[...] zintzoro bere ziñesmen argia [...]ren kistar egite garbijakaz [...] dau bere ixatia.

Apaiz bat dogu bai eŕian. "D[...]nando" bere ixena da.

✤ ✤ ✤

"MAÑARIKO,'RI.—Oñango [...] parmgian nitzaz esanarikuegaz [...] le trebia, adoretsua, trankila [...] porpolan eloŕi baten ganian ibili [...] lez ipiñi nozu. Eskeŕik asko [...]riko".

Baña oŕ leyo basteŕetan dira [...] giñok ¿zeŕ dagie? Oba leuke [...] ezko ixuski banetan jaŕi ta [...] zorgin egazkadan, begietatik eta [...] erpiñetatik su boladak darijola [...] guda lekutara juango balitz [...] antxe oŕek etsayok, bilduŕ [...] gugandik aldenduko litzakez [...] trizkantza gogoŕik ixan barik [...] rien (soldauen) salbagiie ixan [...] kęz baña itxuraz eztira euren [...]

Ganian ikaragaŕizko gudia [...] eurok leyo bastertxuetan Mañ[...]ra, mamaia-mamaiik ibiltari [...] ¡¡Sorgin petralak ezpadira...!! [...]

AN[...]

DURANGO

Arana eta Goiri'taŕ Sabin'en [...] urte urena (G. B.). Bere gogo [...]ñetiko il diran abeŕtzaleen go[...]te uŕenau ospatuteko, igaro dan [...]dean goxeko amaŕetan emon [...] pa ixila Josulaun txadonan. A[...] abestu zan "Liberame" uri [...] abeslari gorengoen bitaŕtez [...] emolea Aita Mokoroa, Miren [...]ko Lagundiko Jaun ona.

Eŕukizko egintza onetara e[...]zan beste notin eldu. Zioa ezt[...]ña, nire ustez, ur bitako añ[...] zala edo; au itxi daigun bako [...]kolkorako.

Irakuŕle, Arana eta Goiri'ta[...] egunen baten iratxaŕtu ezt[...] dakit gure Abeŕi au zelan eg[...] eta bere ogasunek ezespetu[...] naigabe, ezespen, atzekabe, [...] bere bixitza emon eben. Gure [...]leari, beste erarik ezdago, zor[...]na ordaintzeko, otoia baño. [...] guk bete daigun gure eginbe[...] gaibezan Jaungoiko-Zale, e[...] eta ez une gustietan atzeŕ[...]kuntza dabiln abeŕtzaleen [...] Itzak axiak daroaz, eta egi[...] dira, bestela azkatasuna g[...] bat be ez da gauza. Atxuŕ[...] kirtenik ez-lez da. Soña od[...] ixatea letz.

Abeŕijaren-deya noiz ixango zagoz?

Euzko-Gudaroztia zeure za[...]la aspaldijon jakin egixu.

DABILTZENAK.—Lexona'ti[...] da Untzalu'taŕ Margarita a[...] bere gexo aldia igarota asko [...] gara ikusirik garale urten [...] gexoaldi ankeŕ onetatik. Baita [...]tatik etoŕi da bere neba Anik[...] aguŕgaŕia, egun batzuk igaro [...] aŕeba eta koñetuagaz. Ondo [...]

BATZOKIKO ORDELARI B[...] Tabirataŕ Batzokiko Bazkint[...]kariak iragarten dau. Dei eg[...] alderdiko diran bazkideeri, [...] ardurea aŕtzeko asmua dauken[...]tu dagiela ila onen amabig[...]ŕuan. Eskabidea zuzendu bear [...]tzokiko lendakari jauna gana [...]tza edo kondiziñoak eskatu [...]ari berak aitzen emongo daut[...] tzelada gustiakaz.

Balantzategi'taŕ Domeka [...] izandana, bere gogo-alde eg[...] Ordelari baŕiak ixan dagiela [...] gustien jabetasuna, zein gu[...] ixango leiteken poztasuna.

IÑTXORTA MENDITIK.—[...]dari zintzo batek guda oñe[...] eustan gure ele maitagaŕian [...]tzan erantzuna:

B.'taŕ E.: Adiskide maite [...]kide zintzoa. Aŕtu dot zure [...] kutzitza eta bertan ikusten [...] zagozala nire antzera Jau[...] eskeŕak.

Adizkide ona. Poz andi [...] daust zure albiztak irakurte[...] batez be gure elean idatzita [...]-sema batek euki bear daben [...]dura andi bat gure izkuntz[...]duteko, era onegaz abeŕtzale [...] gustien auŕean eredu argit[...] Eskatu egixu goi eskaŕa bide [...]dendu baga auŕera jaŕaitze[...] une onetan gugan dagoan [...] darikatua Abeŕitik at jau[...] Otoi Igokunde Basotxona oŕ[...] nere atsekabe ta samintasun [...]penean eroan, ta ainbat laste[...] guraso anai aŕebai besaŕkada [...] emoteko.

Bialtzen deutzudaz idatzi[...] eta eztalgiak, baita bialtze[...]daz atsegin ixango dozuzan [...]tzuk be, artzen dozunean al[...] erantzun, eta bitaŕtean geld[...] otsein beti JEL alde.

SORK[...]

Deun Mikel Lagun[...]

Dei dagitsagu bazkide la[...]erdu daitezan ila onen 8'an [...] zortzi ta erdietan, il diran [...]gunen alde Jon Deunen txado[...]go dan jaupa ta Jaun aŕtze[...]

Irakurri EUZ[...]